

Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat

Gazdasági Program

2020-2025

Elfogadva a 78/2020.(XII.4.) polgármesteri határozattal

BEVEZETÉS

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a alapján a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melyben meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembe vételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A 2020-2025. időszakra vonatkozó gazdasági programkészítés időszakának közepén, a 2020. évi költségvetés elfogadását néhány nappal követően a világszerte terjedő új típusú koronavírus Magyarországon is megjelent, és a vírus járványszerű terjedésének megakadályozása érdekében Magyarország Kormánya (a továbbiakban: Kormány) a 40/2020. (III.11.) Korm. rendelet 1. §-ában veszélyhelyzetet hirdetett ki. A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján - az ott felsorolt kivételekkel - a települési polgármesterek jogosulttá váltak a helyi önkormányzati képviselő-testület feladat-és hatáskörében történő eljárásra. A veszélyhelyzetben a Kormány olyan intézkedéseket is hozott, amelyek a települési önkormányzatok részére a védekezéssel kapcsolatos új feladatokat határoztak meg, a védekezés állami forrásaihoz történő hozzájárulás érdekében adóbevételek kerültek elvonásra és az ingyenes parkolás bevezetése miatt tetemes bevételkiesés érte az Önkormányzatot. A rendkívüli helyzet a gondolkodást a tárgyévi költségvetés egyensúlyban tartása, a napi problémák megoldása irányába terelte, és senki nem tudta biztonsággal megjósolni, hogy meddig tart ez az állapot. A középtávú koncepcióalkotás feltételei valójában a veszélyhelyzet feloldása után sem álltak helyre, mivel még jelenleg sincs az Európai Uniónak (a továbbiakban: EU) az elkövetkező hét évre szóló elfogadott költségvetése, így az önkormányzati fejlesztések finanszírozásában jelentős szerepet játszó pályázati források nagyságrendjét sem ismerjük. A járvány által előidézett gazdasági válság közvetlen és tovagyűrűző hatásaival sem vagyunk még tisztában. A bizonytalanságot tovább növeli, hogy az önkormányzatok gazdálkodásában kulcsfontosságú helyi adóbevételekkel kapcsolatosan is változások várhatók

A fentebb hivatkozott jogszabályi kötelezettségünknek úgy tudunk eleget tenni, hogy a „baljós előjelek” ellenére, a Programot a feladatellátásra koncentrálnak „minimálprogramként” alkotjuk meg, és ha a vártnál kedvezőbben alakulnak a környezeti feltételek, akkor célrendszerünket a változó feltételekhez igazítjuk.

1. HEGYVIDÉK BEMUTATÁSA, FÖLDRAJZI, DEMOGRÁFIAI JELLEMZŐI

A Hegyvidék a Főváros budai oldalának táji, természeti és épített környezeti szempontból kedvező adottságokkal rendelkező kerülete. Nagy múltú intézményekkel, épületekkel rendelkezik. Az intézmények a kutatást (KFKI, csillagvizsgáló), a kultúrát (múzeumok, könyvtárak), valamint rekreációs, kiránduló, sport és szórakoztatási célokat szolgálják. A ma már műemléki, országos, fővárosi, vagy kerületi védelem alatt álló egykori családi nyaralók, villák és épületek sajátos hegyvidéki építészeti karakterrel rendelkeznek.

A kerületre a hegyvidéki zóna túlsúlya a jellemző, amely a belső zónához szorosan kötődő budai hegyvidék sajátos kertvárosi lakónegyedeit foglalja magában, ezáltal az Önkormányzat fontos feladata a térség zöldterületeinek, valamint a városképvédelme.

A Hegyvidék lakossága az elmúlt években 59 ezer fő körül „stabilizálódott”, lakosságának szociális helyzete a budapesti és az országos átlagnál kedvezőbb. A lakosság korösszetétele tükrözi az utóbbi évek országos tendenciáit, azaz a 60 év feletti korosztály részaránya növekedést mutat. A lakosok jelentős része magasan kvalifikált, a szellemi foglalkozásúak széles csoportjából kerül ki. Az iskolázottsági mutatókból következik, hogy relatíve alacsony a munkanélküliség, az aktív kerületi polgárok kedvezőbb pozícióban vannak a munkaerő piacon. A helyi közszolgáltatásokkal szemben a lakosság kritikus, elvárásai magasak.

2. AZ ELŐZŐ GAZDASÁGI PROGRAM TELJESÜLÉSE

A 2015-2019. időszakra vonatkozó Gazdasági Program arra irányult, hogy a Programban megfogalmazott szolgáltatási és az Integrált Településfejlesztési Stratégiában részletesen kidolgozott városfejlesztési célok megvalósulása által a Hegyvidéken „jó legyen élni”. A Képviselő-testület 2020. szeptember hónapban tárgyalta az Integrált Településfejlesztési Stratégia megvalósulását, és az előterjesztés mellékletében részletesen bemutatott, az egyes akcióprogramokhoz kapcsolódóan a helyi közszolgáltatások terén elért eredményeket is szinte tételesen számbavevő beszámolót elfogadta.

Az eredményeket azáltal érte el az Önkormányzat, hogy sikerült a fejlesztési céljaihoz állami támogatást, sikeres pályázati munkával EU-s, fővárosi és közvetlen brüsszeli forrásokat bevonni. Az eredményes gazdálkodáshoz hozzájárult, hogy különösen a programidőszak második felétől a gazdaság élénkülése miatt az iparűzési adóbevétel évről-évre számottevően nőtt, amelyet az Önkormányzat az „okos”, takarékos, környezetkímélő megoldások preferálásával, a helyi közösségi igények színvonalas kielégítésére fordíthatott.

3. AZ ÖNKORMÁNYZATI GAZDÁLKODÁST A PROGRAMKÉSZÍTÉS IDŐPONTJÁBAN JELLEMZŐ KÖRNYEZETI FELTÉTELEK

A helyi önkormányzatok gazdálkodása az államháztartás részeként nem függetleníthető a makrogazdasági folyamatoktól, a gazdasági mutatók alakulásától (GDP, infláció) és a közszolgáltatási feladatok jogszabályi előírásoknak megfelelő szinten történő ellátásától, az önként vállalt feladatok mértékétől. Az országos költségvetési politika kiemelt területei az éves költségvetési törvényben változnak, és az önkormányzati feladatellátás lehetőségei az éves költségvetési rendeletben ehhez alkalmazkodva, a várható külső forrásoktól való nagymértékű függés jegyében alakulnak.

A gazdálkodásban biztosítani kell az államháztartási és számviteli alapelvek érvényesülését, kiemelve a pénzügyi egyensúly megtartását és a közpénzek hatékony, eredményes és ellenőrizhető elköltségét.

A **kötelező közszolgáltatások állami feladatfinanszírozása** az elmúlt évek során az óvodai és a bölcsődei feladatellátásban csökkentette az alulfinanszírozottságot, viszont az egyéb területeken érdemi forrásbővülés nem történt. A feladatfinanszírozás ugyan a „jogszabályokban meghatározott közszolgáltatási szinthez” igazodik, de a jogosultságot egyre szélesebb körben a rendszer az iparűzési adóerő képesség függvényében „differenciálja”. A kiegyenlítő mechanizmusok révén 2015. óta a szociális alapellátásban támogatásra csak az intézményi feladatellátásban számíthatunk. A szolidaritási hozzájárulás fizetési kötelezettség az általános működési támogatások összes jogcímén járó (Polgármesteri Hivatal működésének támogatása, helyi közutak és közterek fenntartása) támogatást az elmúlt években gyakorlatilag lenullázta.

Az Önkormányzat legjelentősebb saját bevételi forrását jelentő **helyi adók**, és ezen belül a helyi iparűzési adó jövőbeni alakulását illetően ma még sok a bizonytalanság. A programidőszak első két évében a koronavírus pandémia miatt előállt gazdasági válsághelyzetre tekintettel jelentős bevétel visszaesésre számíthatunk, ami természetesen rányomja bélyegét a programidőszak második felében tervezhető célokra is. A gépjárműadó átengedett részének központi költségvetésbe történt visszarendelése is jelentősen csökkenti a bevételi forrásainkat.

A gazdasági stabilitási törvény kormányzati engedélyhez kötötte a felhalmozási célú hitelfelvétel lehetőségét, egyelőre ezzel nem számolunk. A programidőszak kiemelkedő feladatának, a Normafa rehabilitáció megvalósításához szükséges források biztosítását törvény ereje garantálja számunkra, az egyéb fejlesztési céljainkat alapvetően a pályázati pénzeszközök bevonásával, és a tudatos vagyongazdálkodásból származó bevételek felhasználásával kívánjuk megvalósítani.

Az előző Gazdasági Program elfogadásakor már ismertek voltak azok a konkrét nemzeti fejlesztési prioritások, amelyek mentén a hazai EU-s pályázatok kiírásra kerültek, ma még az EU következő hétéves költségvetése sincs elfogadva. Általánosságban annyi fogalmazható meg, hogy az Önkormányzat a majdan ismertté váló pályázati kiírások alapján igyekszik minden forrást igénybe venni. Az elmúlt időszakban már tapasztalatokat szereztünk a közvetlenül az Európai Bizottsághoz benyújtandó pályázatokkal kapcsolatosan, így ezek birtokában „magabiztosabban” kívánunk élni az ilyen jellegű forrásbővítési lehetőségekkel.

4. AZ EGYES KÖZSZOLGÁLTATÁSOKRA VONATKOZÓ PROGRAMOK

4.1. Gyermeknevelés

A korábbi években történt óvodai fejlesztések eredményeként a 2010. évi 61 csoport 1 476 fős kapacitásával szemben 2020-ban már 71 csoportban 1 711 gyermek járhat önkormányzati fenntartású óvodába. Valamennyi, az önkormányzatnál jelentkező ellátási igényt változatos pedagógiai programmal rendelkező óvodahálózatunkban jelenleg ki tudunk elégíteni.

Céljaink, feladataink a programidőszakban:

- A programidőszakban keletkező esetleges többletigények kielégítéséhez szükséges erőforrásokat előteremtjük.

- A 2021-ben megnyíló közszolgálati apartmanházban, a „Fecskeházban” kedvezményes bérleti díj alkalmazásával lakhatási lehetőséget biztosítunk új hivatali vagy intézményi dolgozók megtartása érdekében.
- Az elmúlt években folyamatosan végzett felújítási, karbantartási munkák eredményeképpen óvodánk jó műszaki állapotának fenntartásához, az esedékes felújítási feladatokhoz szükséges forrásokat a következő években is biztosítjuk.
- Bár az általános és középiskolai oktatás 2013. óta már nem önkormányzati feladat, továbbra is szívügyünknek tekintjük az iskolás korosztály nevelésében való közreműködést, melynek keretében:
 - a Hegyvidéki Önkormányzat által elsőként az országban már 2009-ben bevezetett mindennapos testnevelési program ellátásához szükséges optimális feltételek biztosítása érdekében továbbra is rendelkezésre bocsátjuk a Városmajori uszoda használatát,
 - pályázat útján támogatjuk az iskolák által szervezett bel-és külföldi táborokat,
 - tervezzük az iskolai konyhák és étkezők felújítását.

4.2. Közművelődés

A 2015. évben elfogadott Közművelődési koncepció célként magas színvonalú kulturális intézményrendszert, prioritásként művelt kerületet határozott meg. A magas színvonalú kulturális intézményrendszer elemei az elmúlt években folyamatosan bővültek, így a tárgyi feltételek adottak ahhoz, hogy színes, változatos, a lokálpatriotizmust erősítő, a hagyományok ápolását ösztönző programokat kínáljon az Önkormányzat valamennyi korosztály részére.

Céljaink, feladataink a programidőszakban:

- A kibővült helyszíneken egyre sokszínűbb művészeti programokat és közösségi összejöveteleket kínálunk a kerület lakossága számára.
- Az üzleti szféra részére is igényes rendezvényhelyszínt kínálunk a MOMKult Kft. valamennyi telephelyén, kiemelten a Lóvasút Kulturális és Rendezvényközpontban.
- A Hegyvidéki Napokat, mint kerületi nagyrendezvényt tematikájának megújításával, új szolgáltatások bevonásával továbbra is megrendezzük.
- A helytörténeti ismeretek bővítését, a hagyományok ápolását a Lóvasút Kulturális és Rendezvényközpontban a XXI. századi digitális eszközrendszer alkalmazásával is vonzóvá tett programokkal folytatjuk.
- A Hegyvidék újságban és a Hegyvidék Televízió műsorain és az internetes felületeken keresztül a lakosság tájékozódhat a helyi ügyekről.
- A Hegyvidék Galéria Királyhágó téri termeiben a kortárs festők, művészek számára továbbra is kiállítási lehetőséget biztosítunk.
- Az éves költségvetésünkben forrást biztosítunk emléktáblák állítására, régi szobraink felújítására és új szobrok állítására is.
- Az Önkormányzat támogatást nyújt a kerületi egyházak kulturális területen végzett tevékenységéhez, művészeti, kulturális szervezetek működéséhez.

4.3. Egészségügyi alapellátás

Az egészségügyi alapellátást továbbra is 27 felnőtt háziorvosi, 10 házi gyermekorvosi, valamint 10 felnőtt és 4 gyerek fogorvosi körzetben kívánjuk biztosítani, a körzetek számának bővítése illetve szűkítése jelenlegi információink alapján nem szükséges. A védőnői feladatellátást nyolc körzeti és öt iskolavédőnői közreműködésével folytatjuk. Az előző programidőszak végére a Szilágyi Erzsébet fasorban lévő rendelő kivételével lezárult a háziorvosi rendelők jobb feltételek közé helyezésének és a váróhelyiségeinek felújításának, korszerűsítésének folyamata.

Az egészségügyi alapellátást követő, szakorvosi ellátás biztosítása nem tartozik az Önkormányzat kötelező feladatai közé, de a kerület lakosságának és háziorvosainak képviseletében már az előző programidőszakban tevékenyen részt vettünk az Egészséges Budapest Program keretében az önálló Hegyvidéki Szakrendelő Program megvalósításában.

Céljaink, feladataink a programidőszakban:

- A Szilágyi Erzsébet fasorban lévő háziorvosi rendelő felújításával befejezzük a rendelőfelújítási programot.
- A „Hegyvidéki Betegirányítási” („HEBIR”) program működéséhez szükséges műszaki feltételek kiépítésével és az informatikai eszközök beszerzésével lépcsőzetesen megvalósítjuk a „HEBIR” program bevezetését a háziorvosi rendelőkhöz.
- Részt veszünk a Hegyvidéki Szakrendelő Program megvalósításában műszaki-gazdasági tanulmányok, tervek készítésével és az ehhez kapcsolódó szakértői tevékenységek finanszírozásával.
- A lakosság egészségtudatosságának növelése érdekében folytatjuk az ingyenes prevenciók programokat, a Hegyvidéki Szűrőszombatokat, és megrendezzük a Hegyvidéki Egészségnapokat.
- A lakosság folyamatos tájékoztatása érdekében tovább működtetjük az Egészséges Hegyvidék honlapot.
- A Kulturális Szalonban az egészségmegőrzéssel kapcsolatos rendszeres programokat rendezünk az idősebb korosztály számára.
- Támogatjuk a kórházi alapítványok, egyesületek egészségvédelemmel kapcsolatos munkáját.
- A Szent Ferenc kórházzal együtt működtetjük a Normafán a kardióösvényt.
- Új, közvetlen brüsszeli pályázati forrásokból nemzetközi projekt keretében tanulmányt dolgozunk ki, amely a környezetvédelem és az egészségmegőrzés tematikus célrendszerét kapcsolja össze.

4.4. Népjóléti ellátások

A demográfiai adatok szerint a kerületben élők korösszetételére tekintettel – a lakosság több mint 30 %-a 60 év feletti, mintegy 8 %-a 80 év feletti – az időseket érintő szolgáltatások egyre fontosabb részét képezik a népjóléti ellátásoknak. Az idős emberek életkörülményeinek jobbítása, az aktív életszakasz meghosszabbítása és tartalmasabbá tétele iránti igény növekszik. Ugyanakkor az életkor növekedésével együttjáró egészségügyi hanyatlás speciális nappali és tartós elhelyezés iránti igényt is felszínre hoz.

Életkortól függetlenül az Önkormányzat szociális rendeletében meghatározott elvek és feltételek mentén a korábbi években kialakult és folyamatosan bővített települési támogatási formák alkalmazásával és az igénybe vételi feltételek igazításával a rászorultak számára továbbra is biztosítani kell a pénzbeli és természetbeni segítségnyújtást.

Céljaink, feladataink a programidőszakban:

- Megvizsgáljuk a tartós elhelyezést, bentlakásos ellátást nyújtó intézmény létrehozásának feltételeit.
- Demens betegek részére nappali ellátást tervezük a Hegyvidéki Szociális Központ keretein belül.
- Folytatjuk a lakások akadálymentesítésének „Otthon megöregedni Program” keretében, pályázati úton történő támogatását.
- A „Szépkorúakért a Hegyvidéken” program keretében tovább működtetjük az „Információs pontot”, az „Önkéntes programot” és a Kulturális Szalon keretein belül a „Szomszédsági önkéntes programot” is.
- A települési támogatási formákat a változó igényekhez igazítjuk, az új igényeknek megfelelően bővítjük, az igénybevétel feltételeit úgy alakítjuk, hogy senki ne essen ki az ellátásból.
- A fogyatékkal élők ellátásának javítása érdekében megvizsgáljuk a Fejlesztő Napközi Otthon új épületben történő elhelyezésének feltételeit.
- Támogatott lakhatást biztosítunk 8 fő, a területben élő fogyatékos ember részben önálló életvitelének megvalósításához.
- A családsegítő és gyermekvédelmi tevékenység az iskolai szociális munkával bővült, amelynek kezdeti nehézségei után a tevékenységben rejlő lehetőségek maximális kihasználásával is a családon belüli erőszak, családi konfliktusok kezelésében, oldásában is segítséget nyújtunk.
- Az aktív időskor megéléséhez a Kulturális Szalon keretein belül közösségi programokat, ingyenes önképzési lehetőségeket biztosítunk.
- A lakossági jelzésekre is tekintettel tovább folytatjuk a Magyar - Máltai Szeretetszolgálattal a hajléktalanok egyéni megsegítésére irányuló programot, az utcai létforma megszüntetése, az intézményi ellátások tartós igénybevétele érdekében.

4.5. Bölcsődei ellátás

Az elmúlt években 351 főre növeltük a bölcsődei férőhelyek számát, így jelenleg nem látunk igényt a további kapacitásbővítésre, mivel a beadott kérelmek és a szabad férőhelyek között nincs jelentős eltérés. A gyermekvédelmi törvény, illetve a helyi rendelet szerint szociálisan rászorulókat kivétel nélkül el tudjuk helyezni az általuk kért intézményben.

Céljaink, feladataink a programidőszakban:

- Pályázati támogatással felújítjuk a Zugligeti Bölcsőde főzőkonyháját és szellőzőrendszerét, a Zugligeti Óvoda tálalókonyháját.
- A kapacitások teljeskörű kihasználása érdekében új szolgáltatás, az alkalmi jellegű, néhány órás ellátás igénybe vételének lehetőségét is biztosítjuk.

4.6. Sport tevékenységek

Az Önkormányzat az „iskolapadból kikerült korosztályok” számára az akár „mindennapos” testmozgáshoz változatos helyszíneken differenciált szolgáltatások igénybe vételét teszi lehetővé. A Városmajori parkban, a Normafán és a Gesztenyés kertben kialakított futópályák, a Hegyvidéki Sportközpont és Tanuszodához tartozó 25 m-es fedett medence, 2 tornaterem, 3 műfüves labdarúgópálya, a MOMSport Uszoda és Szabadidőközpont, illetve a kerület iskoláinak tornatermében biztosított ingyenes Aktív Hegyvidék sportprogramsorozat mindenki rendelkezésére áll, aki tenni kíván egészségi állapotának karbantartása érdekében.

Céljaink, feladataink a programidőszakban:

- A MOM Sport és a városmajori uszoda műszaki állapotának korszerűsítése, különös tekintettel a népegészségügyi biztonsági szempontokra.
- A Normafán havas sportok gyakorlására is alkalmas pályák kialakítása és fenntartása.
- A Kulturális Szalonban ingyenes mozgási lehetőség biztosítása az idősebb korosztály számára.
- A játszótéri fitness eszközök kihelyezésének folytatása.
- Évenként a Hegyvidéki Diáksport bajnokságok lebonyolítása több mint 11 kerületi iskola számára.
- Az ingyenes Aktív Hegyvidék sportprogramsorozat működtetése és bővítése.
- A Hegyvidéki Úszóiskola és a MOM Sport úszóiskolájának üzemeltetése és fejlesztése.
- A járványveszély elmúltával az önkormányzati tematikus sportrendezvények folytatása.

4.7. Közbiztonság, közrend

A Hegyvidéki Rendészet a helyi közbiztonságról, az Önkormányzat vagyonának, értékeinek védelméről gondoskodik, munkáját az elmúlt időszakban folyamatosan emelkedő számú térfigyelő kamera működtetése is segítette. Továbbra is célunk a lakosság élet-és vagyonbiztonságának, a közterület rendjének fenntartása, nem pedig a büntetés.

Céljaink, feladataink a programidőszakban:

- Gondoskodunk a térfelügyeleti kamerarendszer további minőségi fejlesztéséről.
- A balesetmegelőzés érdekében az iskolakezdéshez kapcsolódóan alkalmazzuk a 20 perces, az óvodák esetében a kétszer 20 perces ingyenes parkolás lehetőségét.
- Támogatjuk a kerületi rendőrkapitányság, a katasztrófavédelem és a polgárőrség helyi szervezetei, valamint a rendvédelem és a közbiztonság területén tevékenykedő kerületi civil közösségek és a Közrendvédelmi Közalapítvány munkáját.
- Keressük azokat a jó gyakorlatokat, amelyek a közterületek rendjét érintő, a köztisztasággal kapcsolatos kedvezőtlen magatartási formákat csökkentik, az illegális hulladék kihelyezéseket megszüntetik – együttműködünk az országos Hulladékradar program működtetőjével.
- Lakossági igények alapján folytatjuk a közvilágítás korszerűsítését.

- A gyalogos közlekedés biztonsága érdekében folytatjuk a „Járjunk együtt” programot, amelynek keretében figyelemfelkeltő táblákat helyezünk ki és felfestéseket végzünk olyan problémás útszakaszokon, ahol nincs lehetőség járda kialakítására.
- Ahol szükséges, szorgalmazzuk körforgalom kialakítását és az útépitések keretében kijelölt gyalogos átkelőhelyeket is kialakítunk.
- A korábbi Zebrafest” közlekedésbiztonsági kampány sikere alapján hasonló, tematikus akciókat a programidőszakban is tervezünk.

4.8. Szolgáltató önkormányzat

A közigazgatás reformját követően a hatósági feladatok jelentős része és az ahhoz kapcsolódó ügyintézés a Kormányhivatalokhoz került. A hivatali ügyek intézésekor a lakosság egyre kevésbé ügyfélként, sokkal inkább szolgáltatások igénybe vevőjeként jelenik meg.

A COVID időszak tapasztalatai még inkább alátámasztották az elektronikus ügyintézés fontosságát, így a következő években sem lehet más deklarált célunk illetve feladatunk, mint az elektronikus ügyintézés minél szélesebb körű bevezetése és biztosítása.

Céljaink, feladataink a programidőszakban:

- Biztosítjuk az intelligens alkalmazások használatát az egyes szolgáltatások (szociális, egészségügy, gyermekjóléti, köznevelési, környezetvédelmi, kulturális) egyszerűbb igénybeviteléhez, eléréséhez.
- Fejlesztjük és bővítjük a Hegyvidék kártyával igénybe vehető szolgáltatások körét.
- Bővítjük az elektronikus ügyintézés lehetőségét.
- Programokat szervezünk a digitális tudáskészség elsajátítására, de az internet veszélyeinek felismerésére is megtanítjuk a résztvevőket.

5. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK

5.1. Településfejlesztési stratégiák

A **településfejlesztés** nemcsak a fizikai viszonyok megváltozására, bizonyos beruházások megvalósítására irányul, hanem a térben és időben változó társadalmi igényeknek való megfelelést, a szélesen értelmezett szolgáltatási színvonal emelését, az érintett társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását is célozza. A **fenntartható fejlődés** érdekében olyan **integrált stratégiákra** van szükség, amelyek célul tűzik ki a települést, településrészeket érintő gazdasági, környezeti és társadalmi jellemzőkkel összefüggő problémák kezelését, oly módon, hogy azok gazdasági szempontból megvalósíthatóak és gazdaságosan működtethetőek legyenek, és minél kisebb beavatkozást jelentenek a természeti környezetbe, illetve takarékosan bánnak a környezeti erőforrásokkal.

A középtávú Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) napirenden lévő felülvizsgálatát ilyen értelemben kell elvégezni, aminek eredményeként a Gazdasági Program módosítása is szükségessé válhat.

Céljaink, feladataink a programidőszakban:

A területfejlesztés elsődleges stratégiai célja a programidőszakban is a **Normafa rehabilitációja**, ami az Önkormányzat eddigi működésének legnagyobb, legkomplexebb területrehabilitációs programja. Ennek keretében célunk:

- A már támogatási szerződéssel rendelkező nagyprojektek befejezése.
- Megvizsgáljuk, hogy mely helyszín lehet alkalmas „Lombkorona sétány” kialakításra. Az erre vonatkozó önkormányzati döntést követően kezdődhet meg a tervező munka. A tervek alapján, és a hosszútávú fenntarthatósági szempontok figyelembe vételével döntünk a megvalósítás ütemezéséről.
- A Fogaskerekű felújítása és a Normafaig történő meghosszabbításának programba vétele.
- A Libegő Normafa rehabilitáció keretében történő felújításának programba vétele.
- A téli sportok üzéséhez szükséges infrastruktúra kialakítása a Normafán.
- A Normafa rehabilitáció eddigi eredményei nyomán létrejött létesítmények környezettudatos használatának és folyamatos karbantartásának biztosítása.

A „**Hegyvidék főutcája**” program első állomásaként a Böszörményi úti kiskereskedelmi üzletek portáljai és a Hollósy Simon utcai játszótér felújítását valósítjuk meg.

A **társasházak és a védett épületek** energetikai, illetve városképi szempontú felújításának költségeihez anyagi lehetőségeink függvényében pályázati formában továbbra is hozzájárulunk.

5.2. Környezetvédelem

Az Önkormányzat az elmúlt években a házi komposztálás támogatásától a lakossági ágapritási szolgáltatás és a legkisebbek részére „mézes reggelik” szervezésén át a Normafa rehabilitációig vezető sokrétű környezetvédelmi tevékenységét a programidőszakban a már bevált, jó gyakorlatok fenntartása mellett, egyre újabb területekre „merészkedve”, a nemzetközi tudás és követésre méltó gyakorlatok alkalmazásával - akár több kerülettel közös projektek keretében is – komplex programok megvalósításával is folytatni kívánja.

Céljaink, feladataink a programidőszakban:

- Az önkormányzati beruházásoknál a megújuló energia felhasználását előtérbe helyezzük.
- Az előző ciklusban az „Urban Green Belts” pályázat keretében „tanultakat” beépítjük a már eddig is bevált operatív környezetvédelmi akcióink, rendezvényeink közé.
- Folytatjuk a lakossági figyelemfelhívó és szemléletformáló programokat, és ismeretterjesztő kiadványokkal is segítjük a környezettudatosságot.
- Az önkormányzati beruházások során lehetőleg energiatakarékos megoldásokat alkalmazunk, ilyen eszközöket szerzünk be, ezáltal csökkentjük a környezeti terhelést.

- Kidolgozzuk a civil szervezetek, helyi közösségek Környezetvédelmi Alapból történő támogatási rendszerét.
- Folytatjuk a már eddig bevált környezetvédelmi programjainkat és akcióinkat is.
- Folyamatosan karbantartjuk a „Zöldvagyon katasztert”.
- A Hegyvidéki Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv célkitűzéseit időarányosan megvalósítjuk.
- A Together program keretében javasolt „okos” intézkedések bevezetésével csökkentjük a környezeti terhelést.

5.3. Helyi közutak, közterületek, parkok fenntartása, köztisztaság fejlesztése

A kerületi utak, közterületek, parkok, játszóterek az épített és természeti környezet elemei, azok állapota nagyban befolyásolja a városképi arculatot. A 176 km hosszú kerületi úthálózat közel ¼-ének fenntartása a Fővárosi Önkormányzat feladata, ezért kedvezőtlenül érinti kerületünket, hogy a Fővárosi Önkormányzat terveiben az elkövetkező ötéves időszakban egyetlen út felújítása sem szerepel, még azok sem, amelyekre vonatkozóan engedélyes tervvel rendelkeznek.

A parkok és játszóterek egyre inkább közösségi terekké válnak, fenntartásuk egyre nagyobb kiadást jelent az Önkormányzat számára.

Céljaink, feladataink a programidőszakban:

- A fővárosi kerületi közutak felújítására a 2021. évre a központi költségvetésben elkülönített összegből részesedni kívánunk.
- Az útfelújítási programban kiemelt figyelmet fordítunk a veszélyes támfalak felújítására.
- Az útfelújítási programot az újjászervezett Hegyvidéki Útfejlesztési Testülettel egyeztetve alakítjuk ki.
- A közterületek átalakítása során támaszkodunk az érintett lakosok véleményére, javaslataira is.
- A parkfenntartások során keletkezett zöldhulladék visszaforgatásának megvalósítására programot dolgozunk ki.
- A hirtelen lezúduló csapadékvíz – mely a közutainkban is nagy kárt tehet – elvezetésének, hasznosításának megoldását keressük brüsszeli pályázati források igénybe vételével.
- Folytatjuk a közterületek zöldítését, a faállomány kártevőkkel szembeni védelmét, a faültetési programot, fenntartjuk, és lehetőségeinkhez képest bővítjük a virágágyások ültetését, gondozását.

6. AZ ÖNKORMÁNYZATI VAGYONGAZDÁLKODÁS CÉLKITÚZÉSEI

Az önkormányzatok tulajdonában álló vagyontárgyak egy része az intézményi feladatellátás tárgyi háttérét biztosítja, másik része lakhatási lehetőséget jelent vagy a megélhetéshez szükséges gazdasági tevékenység végzéséhez nyújt lehetőséget a bérlők részére. Bér lakásaink és helyiségeink nagy része olyan társasházakban található, ahol érdekeltek vagyunk nemcsak a saját ingatlanaink, hanem a társasház egész épületének korszerűsítésében, felújításában is.

Céljaink, feladataink a programidőszakban:

- Az Alkotás u. 21. szám alatti lakóházat teljeskörű belső és homlokzati felújítás és átalakítás után Községi Apartmanházként (: Fecskeházként) működtetjük, az önkormányzati intézményekben dolgozó munkavállalók lakhatási problémáinak megoldása érdekében.
- Az intézményi feladatellátáshoz használt vagyonelemek esedékessé váló felújítását elvégezzük, az ehhez szükséges forrásokat biztosítjuk.
- A megüresedett, gazdaságosan nem felújítható lakások licit útján történő értékesítését folytatjuk, elkerülve ezáltal, hogy az üres időszakban felesleges járulékos kiadásaink jelentkezzenek.
- A 2020. évben létrehozott projekt cég által a Böszörményi úti irodaházak hosszútávon leghatékonyabb hasznosításának alternatíváit dolgozzuk ki.
- Az ingatlanvagyon optimális hasznosítása érdekében folyamatosan aktualizáljuk a vagyonkataszteri nyilvántartást, bérleményellenőrzéseket, műszaki állapot felmérést végzünk.

7. Partnerség a civil szervezetekkel, a lakossággal

A civil szervezetek és a lakosság közvetlen bevonása az önkormányzati döntéshozatalba már az előző programidőszakban egyre több területen történt meg.

Céljaink, feladataink a programidőszakban:

- Fejlesztjük a partnerség, a társadalmi részvétel rendszerét.
- Továbbra is támogatjuk a civil szervezetek, önszerveződő csoportok közösségépítő munkáját.
- Közterületi fejlesztéseknél lakossági fórumokat szervezünk, telefonon, on-line formában vagy nyomtatott kérdőíven kérjük ki az itt élők véleményét.
- A Norma program egyes elemeinek megvalósítása során folyamatosan kapcsolatot tartunk a civil szervezetekkel.

A Gazdasági Program célkitűzései a Képviselő-testület jóváhagyását követően számszerűen az éves költségvetésben jelennek meg. A környezeti feltételek lényeges és tartós változása esetén a célrendszert módosítani kell.